

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Класичного приватного університету,
голова приймальної комісії

 ОГАРЕНКО В.М.

« 22 » 2014 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування

8.15010002

Державна служба

(шифр)

(назва спеціальності)

освітньо-кваліфікаційний рівень – “ магістр ”

Запоріжжя, 2014

Затверджено на засіданні кафедри
державного управління та земельного кадастру
протокол № 7 від «12» лютого 2014 р.

Затверджено на засіданні Вченої ради
Інституту управління
протокол № 6 від «20» лютого 2014 р.

Укладачі: **А.В. Мерзляк**, д.держ.упр., проф.
О.Г. Мордвінов, д.держ.упр, проф.
Т.А. Кравченко, к.держ.упр., доц.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування передбачає визначення рівня теоретичних знань вступників з метою побудови рейтингу та подальшого зарахування до магістратури відповідно ліцензійного обсягу.

До фахового випробування допускаються особи, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» за будь-яким напрямом або спеціальністю. Фахове випробування проводиться у формі усного екзамену з дисциплін, знання з яких є базовими для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра. Відповідь вступники фіксують письмово на аркуші усної відповіді на вступному випробуванні зі штампом Приймальної комісії. Фахове випробування проводиться за екзаменаційним білетом, який містить два теоретичних питання. Тривалість фахового випробування 1 година.

Вимоги до підготовки вступника:

знати:

- основні поняття, сутність державної кадрової політики;
- основні риси моделей державних служб провідних зарубіжних країн;
- основні поняття, цілі, задачі та функції державної служби ;
- загальні вимоги до державних службовців, права, обов'язки, гарантії та заохочення, правила поведінки державних службовців;
- статус державної служби в демократичній, правовій, соціальній державі, громадянському суспільстві та пріоритетні напрямки її подальшого розвитку

уміти:

- адекватно застосовувати основні поняття державної служби у професійній діяльності;
- здійснювати відповідні заходи, спрямовані на реалізацію державної політики у сфері державної служби;
- дотримуватись основних вимог до державних службовців і поводити себе в межах загальних правил поведінки державного службовця;
- аналізувати порядок віднесення посад до відповідних категорій;

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Політико-правова та історико-культурна сфери

Органи законодавчої, виконавчої та судової влади. Відповідальність посадових осіб. Багатогранність державного управління та різні його трактування. Властивості державного управління. Поняття й ознаки держави. Причини виникнення й основні теорії походження держави.

Типологія держав. Історичні типи держави. Функції держави. Механізм держави. Місце та роль держави в політичній системі та здійсненні державної влади. Поняття та основні ознаки правової держави. Поняття та сутність форми державного правління та її різновиди.

Поняття і сутність форми територіального (державного) устрою та її різновиди. Децентралізований унітаризм і його політико-правовий зміст. Вплив видів і форм держави на державне управління. Тенденції розвитку держави як суб'єкта управління. Теорія влади і владних відносин. Основні концепції щодо змісту і походження влади. Особливості становлення і розвитку політичної влади в Україні. Пряма і представницька демократія. Поняття політичного режиму. Особливості унітарного та федеративного устрою держави та їх вплив на державне управління. Конституційні моделі державної влади та сутність управлінського впливу.

Зміст соціальної політики. Стратегічні та ближчі завдання соціальної політики в Україні в контексті світового досвіду. Визначення соціального захисту і соціальної безпеки. Соціальне страхування і соціальна допомога. Політичний процес, політична система і політичний режим. Поняття, зміст і структура державної політики. Механізм впровадження державної політики. Сутність та основний зміст економічної політики. Види регулювання природокористування в Україні. Компетенція державних органів у сфері регулювання земельних відносин. Організація державного управління у сфері національної безпеки. Державна політика і управління в освіті. Культурна політика держави. Законодавча влада. Виборчі системи. Зовнішня політика держави. Політичний маркетинг і менеджмент. Державна політика зайнятості і

регулювання ринку праці.

Державне управління

Центральні та місцеві органи державного управління в Україні. Еволюція та перспектива розвитку державного управління в Україні. Голова держави: статус та в сучасних країнах світу. Інститут президента України. Структура та функції органів при Президентові України. Поняття виконавчої влади та її суб'єктів. Уряд в структурі виконавчої влади держави. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади. Поняття та правовий статус органу державного управління. Основні ланки системи органів державного управління. Поняття принципу державного управління.

Поняття та види форм державного управління. Загальна характеристика методів державного управління. Поняття законності і дисципліни у сфері державного управління. Способи забезпечення законності і дисципліни у сфері державного управління та його види. Свобода в державному управлінні. Відповідальність у державному управлінні та види відповідальності. Характерні риси бюрократизму в сучасному державному управлінні. Права та обов'язки громадян і сфері державного управління. Форми взаємовідносин громадянина і органів державного управління. Поняття і форми правового регулювання державно-управлінських явищ. Вимоги до правового регулювання державного управління. Поняття організацій державного управління. Структури механізмів державно управління. Основні проблемні питання систем і теорії державного управління. Сучасні моделі систем державного управління. Концептуальні ідеї державної служби. Принципи, організація і функціонування державної служби. Контроль в системі державної служби в Україні. Державна посада керівника як структурна одиниця державного органу.

Поняття службовця та професійної служби у державних органах. Самоменеджмент державного службовця. Проходження державної служби. Державна служба та групи тиску. Методика порівняльного аналізу державного управління в Україні та зарубіжних країнах.

Соціально-економічна сфера

Економічна теорія та її значення у пізнанні соціально економічних процесів. Економіка та її роль в суспільному житті. Економічний зміст виробництва. Структурні елементи виробництва. Продуктивні сили та виробничі відносини. Фактори виробництва: земля, праця, капітал, здатність до підприємницької діяльності. Закономірності економічної поведінки виробника. Зміст обмеженості виробничих ресурсів. Відтворювані та невідтворювані ресурси.

Економічна потреба та інтереси суспільства. Закономірності економічної поведінки споживача. Виникнення соціальної ринкової економіки. Форми суспільного господарювання. Інфляція та її сутність, види, причини та наслідки. Шляхи подолання інфляції. Антиінфляційні заходи. Національна валюта та її укріплення. Структура та механізм функціонування ринкової економіки. Ринок як форма існування товарного господарювання. Сутність ринку і його роль, основні види ринку. Об'єкти і суб'єкти ринку. Умови і принципи функціонування ринку. Ринкове саморегулювання і його функції.

Економічна роль держави в умовах ринку. Механізм господарювання в умовах ринкової економіки, її внутрішня структура та основні елементи. Ринкова інфраструктура та її функції. Біржі: товарна, фондова, валютна. Основні напрями біржової політики. Економічні відносини власності. Роздержавлення та приватизація. Заробітна плата в умовах ринку. Реальна зарплата та захист від інфляції. Соціальний захист та соціальна інфраструктура в економічно розвинутих країнах. Вдосконалення оплати праці. та соціального захисту в Україні.

Відтворення суспільного продукту. Суть і види відтворення ВВП та його структура. Фактори зростання ВВП. Національний доход та його розподіл, перерозподіл, обмін та споживання. Національне багатство і його склад. Праця і природа — джерело національного багатства. Відтворення робочої сили. Трудові ресурси. Безробіття. Трудові ресурси та становлення ринку праці. Зайнятість, новий підхід і форми регулювання. Ефективна зайнятість

населення в умовах ринку. Безробіття та його економічна і соціальні наслідки.

Допомога під час безробіття. Аграрна політика держави в сучасних умовах. Форми господарювання і земельні відносини на сучасному етапі. Власність і ціна землі — юридичний, економічний та соціальний аспект. Податкова система та податкова політика держави.

Податкова система її регулюючі функції. Прямі і непрямі податки у системі державного регулювання. Закон України «Про оподаткування прибутків підприємств і організацій». Фінанси: структура і механізм функціонування. Кредитна і банківська система. Кредитна система та її роль у суспільному виробництві. Банки їх сутність, види і функції. Реформа банківської системи. Державний бюджет. Дефіцит бюджету та його фінансування. Державний борг країни.

Міжнародні фінансово-кредитні організації. Нові орієнтири світової економіки. Міжнародна економічна інтеграція. Основні тенденції економічного розвитку Західної Європи. Питання економічного і валютного об'єднання Європи. Проблеми входження України в світові господарські зв'язки. Міжнародна валютна система і валютна політика. Глобальні проблеми сучасності та їх економічний аспект. Сутність глобальних проблем та їх види. Міжнародні організації та міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахове випробування при вступі на ОКР „магістр” проводиться у формі усного екзамену.

На екзамен виносяться два теоретичних питання які містять по одному питанню з розділів „Політико-правова та історико-культурна сфери”, „Державне управління”, „Соціально-економічна сфера” згідно Програми для проведення фахового випробування у формі усного екзамену для спеціальності 8.15010002 – «Державна служба».

На кожне з питань абітурієнт повинен дати письмову відповідь в обсязі 10-15 речень. Фахове випробування у формі усного екзамену при вступі до магістратури на спеціальність 8.15010002 – «Державна служба» триває 1 годину (60 хвилин).

Оцінювання проводиться в день проведення екзамену за шкалою, яку надано в табл. 1.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії	Оцінка
Вступник дав правильну і вичерпну відповідь на поставлені питання, при цьому показав добре володіння понятійним апаратом, відповідними категоріями, знання законодавчих і нормативних актів, обізнаність у літературних джерелах, уміння аргументувати свою точку зору при вирішенні практичних ситуацій.	“5” відмінно
Вступник дав правильну, але не досить вичерпну відповідь, при цьому показав добре володіння понятійним апаратом, відповідними категоріями.	“4” добре
Вступник в цілому відповів на поставлене питання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання законодавчих і нормативних документів, літературних джерел.	“3” задовільно
Вступник дав неправильну або неповну відповідь на питання, ухилився від аргументації, показав незадовільне володіння понятійного апарату, необізнаність у законодавчих і нормативних документах чи взагалі нічого не відповів.	“2” незадовільно

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авер'янов В. Б. Державне управління: теорія і практика : Монографія / В. Б. Авер'янов, В. В. Цветков, В. М. Шаповал та ін. // Ред. В. Б. Авер'янов. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 431 с.
2. Агранофф Р. Напрямки адміністративної реформи / Р. Агранофф // - К.: Вид-во ПСП, 2001. - 11 с.
3. Адміністративно-територіальний устрій України. Шляхи реформування : [монографія] / [В. Г. Яцуба, В. А. Яцюк, О. Я. Матвійшин та ін.]. – К. :, 2007. – 366 с.
4. Атаманчук Г. В. Государственное управление (организационно-функциональные вопросы) : Учебное пособие / Г. В. Атаманчук // - М.: ОАО "НПО "Экономика", 2000. - 302 с.
5. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : Курс лекций / Г. В. Атаманчук // - М. : Юрид. лит., 1997. - 400 с.
6. Бакуменко В. Д. Державне управління : Курс лекцій / В. Д. Бакуменко, Д. І. Дзвінчук, О. С. Поважний. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. – 536 с.
7. Бакуменко В. Д. Державне управління : основи теорії, історія і практика : Навчальний посібник / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній, М. М. Їжа, Г. І. Арабаджи // Заг. ред. Надолішнього П. І., Бакуменка В. Д. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. – 394 с.
8. Бакуменко В. Д. Європейські орієнтири адміністративного реформування в Україні : Монографія / В. Д. Бакуменко, Л. М. Гогіна, Ю. Г. Кальниш та ін. // За заг. ред. В. Бакуменка, В. Князева. – К.: Вид-во НАДУ, 2004. – 172 с.
9. Бакуменко В. Д. Методологія системних досліджень в державному управлінні : Навчальний посібник / В. Д. Бакуменко, С. О. Кравченко. – К. : ВПЦ АМУ, 2011. – 116 с.
10. Бакуменко В. Д. Прийняття рішень в державному управлінні : Навчальний посібник [у 2 ч.] / В. Д. Бакуменко // Ч. 1. Теоретико-методологічні засади. - К. : ВПЦ АМ.У, 2010.- 276 с.
11. Бакуменко В. Д. Прийняття рішень в державному управлінні :

Навчальний посібник [у 2 ч.] / В. Д. Бакуменко // Ч. 2. Науково-прикладні аспекти. - К. : ВПЦ АМ.У, 2010.- 296 с.

12. Бакуменко В. Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління : Навчальний посібник / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. – К. : Міленіум, 2003. – 394 с.

13. Виконавча влада і адміністративне право // За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002. – 668 с.

14. Воронков А. А. Методы анализа и оценки государственных программ в США / А. А. Воронов. – М.: Наука, 1986. – 190 с.

15. Гвишиани Д. М. Организация и управление / Д. М. Гвишиани // – Изд. 3-е, перераб. – М.: Изд-во МГТУ им. Н.Э. Баумана, 1998. – 332 с.

16. Гурне Б. Державне управління / Б. Гурне // Пер. з франц. В.Шовкуна. - К. : Основи, 1993. - 165 с.

17. Державне управління : Словник-довідник / Уклад.: В. Д. Бакуменко (кер. творчого кол.), Д. О. Безносенко, І. М. Варвар та ін. // За заг. ред. Князева В. М., Бакуменка В. Д. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 228 с.

18. Державне управління і менеджмент : Навч. посібник у таблицях і схемах // За заг. ред. Г.С. Одінцової. – Х.: ХарРІ УАДУ, 2002. - 492 с.

19. Друкер П. Эффективное управление. Экономические задачи и оптимальные решения / П. Друкер // Пер. с англ. - М. : ФАИР-ПРЕСС, 1998. - 288 с.

20. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. // за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с.

21. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад.. держ .упр. при Президентові України ; наук.-ред.колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. Т. 1 : Теорія державного управління / наук.-ред.колегія : В. М. Князев (співголова), І. В. Розпутенко (співголова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – 748 с.

22. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад.. держ .упр. при Президентові України ; наук.-ред.колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. :

- НАДУ, 2011. Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред.колегія : Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – 692 с.
23. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад.. держ .упр. при Президентові України ; наук.-ред.колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. Т. 3 : Історія державного управління / наук.-ред.колегія : А. М. Михненко (співголова), М. М. Білинська (співголова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – 788 с.
24. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад.. держ .упр. при Президентові України ; наук.-ред.колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. Т. 7 : Державне управління в умовах глобальної та європейської інтеграції / наук.-ред.колегія : І. А. Грицяк (співголова), Ю. П. Сурмін (співголова) та ін. – К. : НАДУ, 2011. – 764 с.
25. Кальниш Ю. Г Політична аналітика в державному управлінні : теоретико-методологічні засади : Монографія / Ю. Г. Кальниш. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 272 с.
26. Кнорринг В. И. Искусство управления : Учеб. / В. И. Кнорринг. - М. : Изд-во БЕК, 1997. - 288 с.
27. Коліушко І. Б. Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні : [моногр.] / І. Б. Коліушко// – К. : Факт, 2002. – 260 с.
28. Конституція України [Електроний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 30, ст. 141. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=254%EА%2F96-%E2%F0>.
29. Конституція України. Коментар основних положень Конституції України щодо захисту прав та свобод людини і громадянина / Упоряд. М. І. Хавронюк. – К. : Літера ЛТД, 2007. – 112 с.
30. Кравченко С. О. Державно-управлінські реформи : теоретико-методологічне обґрунтування та напрями впровадження : [монографія] / С. О. Кравченко. – К. : НАДУ, 2008. – 296 с.

31. Малиновський В. Я. Державне управління : Навчальний посібник / В. Я. Малиновський // 3-тє вид., переробл. та допов. – К. : Атака, 2009. – 608 с.
32. Мельник А. Ф. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна // за заг. ред.. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с.
33. Мескон М. Х. Основы менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури // Пер. с англ. - М.: Дело ЛТД, 1994. - 702 с.
34. Методологія державного управління : Словник-довідник / Уклад. : В. Д. Бакуменко (кер. автор. кол), Д. О. Безносенко, С. В. Бутівченко та ін. // заг. ред. В. І. Лугового, В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. – К.: Вид-во НАДУ, 2004. - 196 с.
35. Нижник Н. Р. Системний підхід в організації державного управління / Нижник Н. Р., Машков О. А. - К.: Вид-во УАДУ, 1998. - 160 с.
36. Оболенський О. Ю. Державна служба : Підручник / О. Ю. Оболенський. - К. : КНЕУ, 2006. – 472 с.
37. Одинцова Г. С. Державне управління і менеджмент : Навч. посібник у таблицях і схемах / Г. С. Одінцева, Г. І. Мостовий, О. Ю. Амосов та ін. // За заг. ред. Г. С. Одінцової. – Х.: ХарРІ НАДУ, 2002. – 492 с.
38. Одинцова Г. С. Теорія та історія державного управління : Навчальний посібник / Г. С. Одінцева, Г. С. Дзюндзюк, В. Б. Мельтюхова та ін. // – К. : «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 288 с.
39. Організаційна поведінка / Д. Гелрігел, Дж. В. Слокум-молодший, Р. В. Вудмен, Н. С. Тренінг // Пер. з англ. І. Тарасюк, М. Зарицка, Н. Гайдукевич. – К. : Вид-во «Основи», 2001. – 726 с.
40. Райт Г. Державне управління / Г. Райт // Пер. з англ. - К. : Основи, 1994. - 191 с.
41. Саати Т. Аналитическое планирование. Организация систем / Т. Саати, К. Кернс // Пер. с англ. - М. : Радио и связь, 1991. - 224 с.
42. Саймон Г. Адміністративна поведінка : Дослідження прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції / Г. Саймон // Пер. з англ.

вид. – К. : АртЕк, 2001. – 392 с.

43. Цветков В. В. Державне управління : основні фактори ефективності (політико-правовий аспект) / В. В. Цветков. – Х. : Право, 1996. – 164 с.

44. Шамхалов Ф. Основы теории государственного управления : Учебник для вузов / Феликс Шамхатов. – М. : ЗАО «Изд-во «Экономика», 2003. – 518 с.---